

KORRALDUS

09.01.2024 nr DM-125769-11

Tagapere uuringuruumi geoloogilise uuringu loa nr L.MU/520163 andmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 26, § 32, § 35 ning lähtudes OÜ MERKO KAEVANDUSED (registrikood: 14872152) esitatud taotlusest, otsustan:

1.1. Anda OÜ-le MERKO KAEVANDUSED (registrikood 14872152) geoloogilise uuringu luba nr L.MU/520163 Tagapere uuringuruumi, kehtivusajaga kolm aastat (lisatud).

1.2. Geoloogilise uuringu loale nr L.MU/520163 kantakse järgnevad tingimused:

- Geoloogilise uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Lääne-Virumaa metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette.
- Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

1.3. Korraldus jõustub OÜ-le MERKO KAEVANDUSED (registrikood 14872152) teatavaks tegemisest.

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omajale garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise luba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust kaevandamisloa saamiseks.

2. ASJAOLUD

OÜ MERKO KAEVANDUSED (registrikood 14872152, Järvevana tee 9g, Kesklinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond, 11314) esitas Keskkonnaametile 08.09.2023 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS; edaspidi **KOTKAS** 08.09.2023 dokumendina nr DM-125769-1) Tagapere uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse nr T-L.MU/1020390.

Taotletav uuringuruum asub Mõndavere külas, Kadrina vallas, Lääne-Viru maakonnas riigiomandisse kuuluval kinnistul Loobu metskond 8 (katastritunnus 27301:001:0126). Antud katastriüksuse riigivara valitseja on Kliimaministeerium ning riigivara volitatud asutus

Riigimetsa Majandamise Keskus. Riigivara volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus on andnud tingimusliku nõusoleku geoloogilise uuringu tegemiseks (KOTKAS 16.10.2023 dokumendiga nr DM-125769-7).

Taotletav uuringuruumi teenindusala pindala on 21,79 ha. Geoloogilise uuringu käigus planeeritakse rajada kuni 20 uuringukaevet ja kuni 20 uuringupuurauku maksimaalse uurimissügavusega 10 m. Taotletava loa kehtivusaeg on kolm (3) aastat. Uuritavaks maavaraks on liiv ja kruus.

Planeeritavates uuringupunktides määratakse kasuliku kihi paksus, kirjeldatakse maavara ja selle lamami setteid. Kogu kasuliku kihi ulatuses võetakse proovid litoloogiliste erimite kaupa laboratoorseteks määranguteks. Mõõdetakse veetase puuraukudes.

Geoloogilised välitööd toimuvad lühiajaliselt päevasel ajal ja kõik uuringupunktid korrastatakse koheselt pärast proovide võtmist ning koostatakse nõuetekohane akt, mis allkirjastatakse uuringu teostaja, uuringuloo valdaja ja maaomanike poolt ning kooskõlastatakse seejärel Keskkonnaametiga.

Uuringuala kohta koostatakse instrumentaalmõõdistamise alusel topograafiline plaan. Kameraaltööde käigus analüüsitakse saadud andmestikku (sh laboritulemused) ja koostatakse aruanne varu arvele võtmiseks maavarade registris.

2.1. Uuringuruum

Geoloogilise uuringuloo taotluse seletuskirja kohaselt on taotletava Tagapere uuringuruumi maapinna reljeef ebatasane jäädes kõrgusvahemikku ~76,0-83,0 m abs kõrgusele. Uuringuruum on osaliselt kaetud metsaga.

Uuringuruumi teenindusala piirneb lõunast avalikus kasutuses oleva metsateega Läsna-Peerunõmme tee (nr 2730037), mille äärmise sõiduraja välimine serv asub taotletava uuringuruumi teenindusala lõunaservast vähemalt 1 m kaugusel. Uuringuruumist ~1,70 km idas asub püsikattega tugimaantee Tapa - Loobu (nr 24).

Suurem kõvakattega tee on Tallinn - Narva (nr 1), (kaitsevööndi laius kuni 50 meetrit mõlemal pool äärmise sõiduraja välimisest servast), mis jääb uuringuruumist ~2,4 km kaugusele lääne suunda.

Lähim üksikmajapidamine jääb uuringuruumist põhja suunda linnulennult ~400 m kaugusele Tagapere kinnistule (katastritunnus 27301:001:0008). ~600 m kaugusele jääb Pikassaare üksikmajapidamine (katastritunnus 27301:001:1400). Lähim tihedamalt asustatud piirkond on Läsna küla, mis jääb uuringuruumist linnulennult ligikaudu 2,0 km kaugusele loode suunda.

Taotletava uuringuruumi teenindusala lääneosa kattub riigikaitse ehitise Kaitseväe keskpõlvikooni piiranguvööndiga. Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus on uuringu tegemiseks oma nõusoleku andnud (KOTKAS 20.10.2023 dokumendiga DM-125769-8).

Taotletava uuringuruumi teenindusala ~1,30 km kaugusel lõuna suunda jääb üle 10 ha pindalaga ja üle 25 km² valgalaga veekogu Läsna jõgi (keskkonnaregistri kood VEE1078900, veekaitsevöönd 10 m ja kalda piiranguvöönd 100 m). Teenindusala ~1,30 km kaugusel lõuna suunda jääb üle 10 ha pindalaga ja üle 25 km² valgalaga veekogu Loobu jõgi (keskkonnaregistri kood VEE1077900, veekaitsevöönd 10 m ja kalda piiranguvöönd 100 m). Taotletava uuringuruumi teenindusala ~ 900 m kaugusele loode suunda, Liivapõllu kinnistule (katastritunnus 27301:001:1390) jääb puurkaev (tunnus PRK0060195) ja ~ 900 m kaugusele kirde suunda, Treialimäe kinnistule (katastritunnus 27301:001:1320) jääb puurkaev (tunnus PRK0062237).

Taotletava uuringuruumi teenindusala lõunaservast vähemalt 4,3 m kaugusel asub Eesti Lairiba Arenduse Sihtasutusele kuuluv sideehitis maismaal ELA118 (VID kood ELA118; kaitsevöönd 1 m liini teljest).

Taotletava uuringuruumi teenindusala ~400 m kaugusel põhja suunda jääb elektriõhuliin (alla 1 kV) AMKA.3x35+50 ELIIN (tunnus 64326037). ~800 m kirde suunas asub elektriõhuliin (1-20 kV keskpingeliin) ARBAVERE:VT0 ELIIN (tunnus K229427453).

Taotletava uuringuruumi teenindusala lääneservast ~ 1,7 km kaugusel asub Ohepalu looduskaitseala (Eesti looduse infosüsteemi kood KLO1000230) ja vähemalt 2,4 km kaugusel asub Lahemaa rahvuspark (Eesti looduse infosüsteemi kood KLO1000511). Taotletava uuringuruumi teenindusala kaguservast ~ 300 m kaugusel asub vääriselupaik VEP nr.209982 (Eesti looduse infosüsteemi kood VEP209982) ja ~ 500 m asub vääriselupaik VEP nr. 205144, VEP nr. 107197 ja VEP nr. 107198 (Eesti looduse infosüsteemi kood VEP205144, VEP107197 ja VEP107198).

Taotletavas Tagapere uuringuruumis pole eelnevalt geoloogilisi uuringuid tehtud, kuid taotletav Tagapere uuringuruum asub Soomukse kruusakarjääri ja Soomukse liivamaardlaga sarnasel ajal ja moel tekkinud pinnamoega alal. Taotletava uuringuruumi teenindusala ei ole kattumist maavarade registris arvel oleva maavaravaruga. Taotletava uuringuruumi teenindusala ~2,6 km kaugusel idas asub Soomukse kruusakarjäär (kaevandamisloa nr L.MK/319032) kus on arvele võetud täitekruus, ehituskruus, täiteliiv ja ehitusliiv.

2.2. Tegevused uuringuruumis

Geoloogilise uuringu tegemisel lähtutakse keskkonnaministri 17.12.2018. a määrusest nr 52 „Üldgeoloogilise uurimistöo ning maavara geoloogilise uuringu kord ja nõuded ning nõuded fosforiidi, metallitoorme, põlevkivi, aluskorra ehituskivi, järvelubja, järvemuda, meremuda, kruusa, liiva, lubjakivi, dolokivi, savi ja turba omaduste kohta maavarana arvelevõtmiseks“.

Uuringuloa taotluse seletuskirjas on märgitud, et uuring viiakse läbi hüdraulilise pöördkopp-ekskavaatoriga šurfide rajamise teel ning puurmasinaga puuraukude (südamikpuurimine) rajamise teel. Kasulik kiht läbitakse võimalusel kuni lamamini, kuid mitte sügavamale kui 10 m

maapinnast. Uuringukaeveõõnte vahekaugused jäävad 200 m piiresse ning on planeeritud kaevata ühtlase võrguna ja vajadusel võrku tihendatakse. Alale planeeritakse rajada kuni 20 šurfi ja 20 puurauku.

Geoloogilise uuringu käigus võib olla vajalik teostada raiet piiratud ulatuses, eelkõige seoses masinate liikumisega metsaga kaetud alal. Kogu uuringualal tehtav raietegevus kooskõlastatakse maaomanikuga. Uuringukaeveõõnte asukohtade määramisel võeti arvesse metsa paiknemist alal ja valiti asukohad kus raie tegevus oleks minimaalne. Uuringu käigus korrigeeritakse vajadusel uuringupunktide asukohti, et metsa raie oleks minimaalne.

Planeeritavates uuringupunktides määratakse kasuliku kihi paksus, kirjeldatakse maavara ja selle lamami setteid. Kogu kasuliku kihi ulatuses võetakse proovid litoloogiliste erimite kaupa laboratoorseteks määranguteks. Mõõdetakse veetase puuraukudes.

Geoloogilised välitööd toimuvad lühiajaliselt päevasel ajal ja kõik uuringupunktid korrastatakse koheselt pärast proovide võtmist ning koostatakse nõuetekohane akt, mis allkirjastatakse uuringu teostaja, uuringuloa valdaja ja maaomanike poolt ning kooskõlastatakse seejärel Keskkonnaametiga.

Uuringuala kohta koostatakse instrumentaalmõõdistamise alusel topograafiline plaan. Kameraaltööde käigus analüüsitakse saadud andmestikku (sh laboritulemused) ja koostatakse aruanne varu arvele võtmiseks maavarade registris.

Geoloogilise uuringu läbiviimiseks vaja minevate masinate liikumine uuringualale toimub kruuskattega Läsna-Peerunõmme tee (nr 2730037), kaudu. Võimaliku tulevase kaevandamisloa taotlemisel toimuks karjääri teenindamine Läsna-Peerunõmme tee (nr 2730037), kaudu.

2.3. Geoloogilise uuringuga kaasneda võivad keskkonnahäiringud

Kavandatav tegevus ei kuulu keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi **KeHJS**) § 6 lg-s 1 nimetatud tegevuste nimistusse, mille korral tuleb vastavalt KeHJS § 11 lg-le 3 algatada keskkonnamõju hindamine (edaspidi **KMH**) selle vajadust põhjendamata. Kui kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lg-s 1 nimetatute hulka, peab otsustaja selgitama välja, kas kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lg-s 2 nimetatud valdkondade hulka ja on loetletud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi **määrus nr 224**) või on tegemist KeHJS § 6 lg-s 21 nimetatud tegevusega, mille korral tuleb KeHJS § 61 lg 3, § 11 lg-te 2, 3 ja 4 kohaselt anda eelhindang ja kaaluda KMH vajalikkust.

Väikse uuringusügavusega geoloogiline uuring ei kuulu KeHJS § 6 lg-s 1 sätestatud olulise keskkonnamõjuga tegevuste hulka, KeHJS § 6 lg-s 2 sätestatud otsustaja eelhindangut vajavate valdkondade loetellu ega Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ toodud tegevuste hulka (st tegemist ei ole määruse nr 224 § 3 p 3 kohase süvapuurimisega (üle 1000 meetrise sügavusega puuraugud)).

Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (55 SE) juurde kuuluvas seletuskirjas on KeHJS § 6 lg 2 p-st 2 maavara geoloogilise uuringu ja üldgeoloogilise uurimistöö kaotamist põhjendatud sellega, et praktika on „näidanud, et eelhinnangute koostamisega kaasneb suur töömaht ja reaalselt väärtust sellel ei ole, kuna uuringute mõju ei ole märkimisväärt. Praeguseks ei ole algatatud mitte ühtegi keskkonnamõju hindamist maavara geoloogilise uuringu loa ja üldgeoloogilise uurimistöö loa taotluse menetluses.“

Antud juhul kuulub kavandatav tegevus KeHJS § 6 lg 2 p-s 2 mainitud valdkonda. Samas ei ole kavandatavat tegevust nimetatud määruses nr 224. Samuti ei ole tegemist KeHJS § 6 lg-s 21 nimetatud tegevusega. Seetõttu antud juhul KMH ei ole kohustuslik, samuti ei anta eelhinnangut vastavalt KeHJS § 6 lg-le 23 ega kaaluta KMH vajalikkust.

MaaPS § 28 lg 3 kohaselt peab uuringuloa taotluse seletuskiri sisaldama muuhulgas andmeid geoloogilise uuringuga kaasneda võivate keskkonnanähtuste ja nende vähendamise meetmete kohta. Keskkonnaministri 09.01.2020 määruse nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ (edaspidi **määrus nr 1**) § 2 lg 1 täpsustab, et lisaks MaaPS § 28 lg 3 sätestatud andmetele esitatakse taotluse seletuskirjas uuringuga kaasneda võivate keskkonnanähtuste, sealhulgas vee, pinnase või õhu saastamise, müra, vibratsiooni ja selle ulatuse kirjeldus. Määruse nr 1 § 2 lg 1 punkti 6 kohaselt tuleb uuringuloa taotluse seletuskirjas eraldi välja tuua, kas geoloogilisel uuringul on mõju Natura 2000 võrgustiku alale.

Uuringuloa taotluse seletuskirjas märgitakse, et uuringupunktide rajamine toimub tööpäevadel ja tööajal. Keskkonnaamet täpsustab, et mõistet „tööaeg“ ei reguleeri kellaajaliselt ükski käesoleval hetkel kehtiv seadus. Töölepinguseaduse (edaspidi TLS) § 5 lg 1 p 7 viidatakse töötajale, kui ajale, millal töötaja täidab kokkulepitud tööülesandeid. TLS § 43 lg 1 täpsustab, et eeldatakse, et töötaja töötab 40 tundi seitsmepäevase ajavahemiku jooksul. Lisaks võib TLS § 52 lg 3 lugeda, et eeldatakse, et iganädalane puhkaeg antakse töötajatele laupäeval ja pühapäeval.

Eelnevast nähtub, et töö- ja puhkeaja mõistete puhul võib eeldada välja kujunenud ja enamlevinud kellaegu ja nädalapäevi, kuid nende järgimise kohustust tööandjal ei ole. TLS kehtestab mõisteid „tööaeg“ ja „tööpäev“ tavamõistest paindlikumalt. Korrakaitseaduse § 56 määrab ajavahemiku, mille jooksul on keelatud tekitada kestvalt või korduvalt teist isikut oluliselt häirivat müra.

Tuginedes eelnenule ja arvestades asjakohastes õigusaktides toodut, võib eeldada, et välitöid tehakse nädalapäevadel esmaspäevast reedeni. Ajavahemikus kella 22.00-st kuni 6.00-ni, puhkepäevale eelneval ööl kella 00.00-st kuni 7.00-ni, on keelatud tekitada kestvalt või korduvalt teist isikut oluliselt häirivat müra.

2.3.1. Mõju Natura 2000 aladele

Taotletavale uuringuruumile lähim Natura 2000 võrgustikku kuuluv loodusala on Ohepalu loodusala (EELISE kood RAH0000379), mis asub Tagapere uuringuruumist ~1,7 km kaugusel

lõuna ning kagu suunas. I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on huumustoitelised järved ja järvikud (3160), jõed ja ojad (3260), kuivad niidud lubjarikkal mullal (*olulised orhideede kasvualad - 6210), liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (*6270), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510), rabad (*7110), siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150), liigirikkad madalsood (7230), vanad loodusmetsad (*9010), rohunditerikkad kuusikud (9050), okasmetsad oosidel ja moreenikuhjatistel (sürjametsad - 9060), soostuvad ja soolehtmetsad (*9080) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0); II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on kaunis kuldking (*Cypripedium calceolus*), eesti soojumikas (*Saussurea alpina ssp. esthonica*), paksukojaline jõekarp (*Unio crassus*) ja rohe-vesihobu (*Ophiogomphus cecilia*).

Lähim Natura 2000 võrgustikku kuuluv linnuala, Ohepalu linnuala (EELISE kood RAH0000088), asub Tagapere uuringuruumist ~1,7 km lõunas ning kagus. Linnualal kaitstakse järgmiste liikide elupaiku: kaljukotkas (*Aquila chrysaetos*), sõtkas (*Bucephala clangula*), musttoonekurg (*Ciconia nigra*) ja sookurg (*Grus grus*).

Võttes arvesse alljärgneva, geoloogilise uuringu jaoks läbiviidava välitöö iseloomu ja ajalist kestust saab öelda, et geoloogilisel uuringul puudub mõju loodus-, linnualale.

Kohtupraktikas on leitud, et väidetavate tagajärgedega ei pea arvestama olukorras, kus ollakse veendunud, et tagajärgede saabumine on välistatud või äärmiselt vähetõenäoline (Riigikohtu halduskollegiumi 21.12.2001 kohtumäärus haldusasjas nr 3-3-1-67-01 p 3).

2.3.2 Mõju metsale, kaitstavatele loodusobjektidele ja vääriselupaikadele

Uuringuloa taotluse seletuskirjas on märgitud, et uuring viiakse läbi hüdraulilise pöördkopp-ekskavaatoriga šurfide rajamise teel ning puurmasinaga puuraukude (südamikpuurimine) rajamise teel. Kasulik kiht läbitakse võimalusel kuni lamamini, kuid mitte sügavamale kui 10 m maapinnast. Uuringukaeveõõnte vahekaugused jäävad 200 m piirsesse ning on planeeritud kaevata ühtlase võrguna ja vajadusel võrku tihendatakse. Alale planeeritakse rajada kuni 20 šurfi ja 20 puurauku.

Geoloogilise uuringu käigus võib olla vajalik teostada raiet piiratud ulatuses, eelkõige seoses masinate liikumisega metsaga kaetud alal. Kogu uuringualal tehtav raietegevus kooskõlastatakse maaomanikuga. Uuringukaeveõõnte asukohtade määramisel võeti arvesse metsa paiknemist alal ja valiti asukohad kus raie tegevus oleks minimaalne. Uuringu käigus korrigeeritakse vajadusel uuringupunktide asukohti, et metsa raie oleks minimaalne.

Lähimad loodusobjektid ning vääriselupaigad jäävad Tagapere uuringuruumist minimaalselt 300 m kaugusele. Võttes arvesse alljärgneva, geoloogilise uuringu jaoks läbiviidava välitöö iseloomu ja ajalist kestust saab öelda, et geoloogilisel uuringul puudub mõju kaitstavatele loodusobjektidele ja vääriselupaikadele.

2.3.3. Heide välisõhku (müra ja peenosakesed)

Lähim üksikmajapidamine jääb uuringuruumist põhja suunda linnulennult ~400 m kaugusele Tagapere kinnistule (katastritunnus 27301:001:0008). ~600 m kaugusele jääb Pikassaare üksikmajapidamine (katastritunnus 27301:001:1400). Lähim tihedamalt asustatud piirkond on Läsna küla, mis jääb uuringuruumist linnulennult ligikaudu 2,0 km kaugusele loode suunda.

Geoloogilise uuringu läbiviimiseks kasutatakse tehnikat, mis on läbinud perioodilise tehnilise ülevaatuse ning ei kasutata materjale, mis on keskkonnaohtlikud. Uuringuga ei reostata põhjavett ega tekitata normatiive ületavat müra või tolmu.

Mõningal määral tekitavad uuringut läbi viivad masinad müra, aga seda võib võrrelda põllumajandusmasinate poolt tekitatava või karjäärides töötavate masinate müraga. Müra tekitatakse vaid välitööde käigus lühiajaliselt päevasel ajal. Oluline on silmas pidada, et geoloogiliste uuringute käigus tehtavad välitööd kestavad lühikest aega (mõne päeva). Seega on müra kestus ajutine ja lühiajaline. Võib eeldada, et geoloogilise uuringuga ei kaasne häiringuid, mis võiks piirinaabrite huve olulisel määral riivata.

Uuringualal olev pinnas on looduslikult niiske, mistõttu ei teki kaevandite rajamisel ega likvideerimisel õhusaastet (ülenormatiivset peenosakeste heidet). Kõik uuringupunktid korrastatakse koheselt pärast proovide võtmist.

2.3.4. Mõju põhjaveele

Uuringuruumis läbiviidava geoloogilise uuringuga ei kaasne mõju põhjaveele. Hüdrogeoloogilistest töödest viiakse läbi veetaseme mõõtmised uuringupunktides ning ümbruskonna kraavides ja veekogudes. Veeproove ei võeta. Pärast uuringu läbiviimiseks rajatud kaevandite ja puuraukude sulgemist taastub looduslik olukord.

Geoloogiliste töödega ei avaldata mõju lähimatele veehaaretele (puur- ja salvkaevud), kuivenduskraavidele, maaparandussüsteemide toimimisele ega lähimatele veekogudele.

2.3.5 Jäätmete

Vastavalt maapõueseaduse § 28 lõikele 5 tuleb uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava juhul, kui uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmeid ning jäätmete ladestamiskoht ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 352 tähenduses. Jäätmeseaduse alusel (edaspidi **JäätS**) käsitletakse kaevandamisjäätmetena muuhulgas maavarade uuringute töö (sh proovivõtmine, puurimine ja kaevamine) tulemusena tekkivaid jäätmeid. Kaevandamisjäätmekava eesmärk on vältida või vähendada jäätmete tekitamist ja nende ohtlikkust ning soodustada nende ringlusesse võtmist, korduvkasutamist või taaskasutamist, kui see on keskkonnaohutu ja võimalik.

Uuringuloa taotluse seletuskirjas kinnitab taotleja, et planeeritava uuringu käigus ei teki kaevandamisjäätmeid. Uuringupunktidesse rajatakse puuraugud/kaevandid ning määratakse katendi ja kasuliku kihi paksus ning omadused. Kuna antud uuringu puhul kasutatakse proovide võtmisest üle jäänud materjal ja kattepinnas ära puuraukude likvideerimisel, ei teki uuringu

käigus kaevandamisjäätmekava esitamine ei ole vajalik.

2.3.6. Vibratsioon

Geoloogilise uuringuga kaasnev vibratsioon on minimaalne – ei viida läbi lõhkamisi. Tulenevalt töötõrgetest, on tehnikale seatud vibratsiooni piirnormid juba valmistajatehases. Mõningane vibratsioon on võimalik, kuid see piirdub välitööde teostamise masinate tekitatud tavapärase töötsükli vibratsiooniga, mis on lühiajaline.

Kokkuvõtvalt

Tuginedes eelnenule, arvestades tegevuse iseloomu ja senist praktikat saab öelda, et geoloogilise uuringuga ei kaasne ümbruskonnale valguse, soojuse, kiirguse ja lõhna reostust ja tegevusega puudub oht suurõnnetuste või katastroofide tekkimisele.

Eelpool kirjeldatud info põhjal saab öelda, et tegevusega ei kaasne olulist negatiivset mõju looduskonnale. Tegevusega kaasneda võiv häiring on lühiajaline ega levi uuringuruumi piiridest oluliselt kaugemale.

Kohe peale uuringupuuraukudest ja uuringukaevetõõttest proovide võtmist suletakse need väljatut materjaliga (mida ei ole vaja kasutada laboratoorsete katsete läbiviimiseks). Tagasitõidetud ala tihendatakse ja tasandatakse. Uuringuruumi teenindusala korrastatakse võimalikult uuringueelsesesse seisukorda. Kõik uuringupunktid korrastatakse koheselt pärast proovide võtmist ning koostatakse nõuetekohane akt, mis allkirjastatakse uuringu teostaja, uuringuloo valdaja ja maaomanike poolt ning kooskõlastatakse seejärel Keskkonnaametiga.

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused uuringuloo andmisel

MaaPS § 1 lg 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloo andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi **HMS**) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lg 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloo alusel (MaaPS § 17 lg 2). Vastavalt uuringuloo saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lg 1). Uuringuloo andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le, keskkonnaministri 23.01.2017 määrusele nr 4 „Üldgeoloogilise uurimistöo loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa taotluse esitamise kord ning taotluse vorm ja täpsustatud nõuded taotluse kohta ning üldgeoloogilise uurimistöo loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa vorm“ ning pidas andmeid piisavaks loa menetlemiseks.

Riigilõiv 400 € on tasutud 08.09.2023 riigilõivuseaduse § 136¹ lg 1 kohaselt.

Juhul, kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekava ning jäätmekava ladestamiskoht ei ole jäätmehoidla JäätS § 35² tähenduses tuleb uuringuloo taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava (MaaPS § 28 lg 5). Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse JäätS §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Uuringuloo taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjäätmekava ei teki ning seetõttu ei ole jäätmekava koostamine ja esitamine vajalik.

Loa andja kohustus on menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal välja selgitada kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Uuringuloo andmisest keeldumise alused on nimetatud MaaPS § 35. MaaPS § 35 lg 1 p 2-8 ja p 11 ning lg 2 p 2-3 tulenevat keeldumise alust menetluse käigus ei ilmnenu, sellest tulenevat keeldumise alust ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda. (vt ka p 2.3.)

Uuringuloo andmisest keeldutakse, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huvidega (MaaPS § 35 lg 1 p 9). Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minna vastuollu riiklike huvidega. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“.

Uuringuloo andmisest keeldutakse, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus uuringuloo andmisega (MaaPS § 35 lg 1 p 10). Keskkonnaamet saatis 20.09.2023 kirjaga nr DM-125769-3 teate avatud menetluse algatamisest ning kirjaga nr DM-125769-4 uuringuloo taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele, Kadrina Vallavalitsusele tähtajaga kaks kuud (MaaPS § 27 lg 7).

Kadrina Vallavalitsus enda seisukohta Tagapere uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse kohta etteantud tähtaja jooksul ei andnud.

MaaPS 35 lg 2 p 1 sätestab, et uuringuloo andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmekava käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning OÜ MERKO KAEVANDUSED (registrikood 14872152) ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmekava käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri andmed seisuga 24.11.2023).

Eelnevale tuginedes võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloo andmise keeldumise alused puuduvad.

3.2. Uuringuloo taotluse avalikustamine, otsuse eelnõu avalikustamine ja menetlusosaliste ärakuulamine

Keskkonnaamet avaldas uuringuloo menetluse algatamise teate 30.05.2023 ametlikus väljaandes

Ametlikud Teadaanded (MaaPS § 30 lg 2) ning teavitas avatud menetluse algatamisest taotlejat OÜ MERKO KAEVANDUSED ja menetlusosalisi (HMS § 40 lg 1 ja 2, § 49 lg 1) 20.09.2023 kirjaga nr DM-125769-3. Huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võis kavandatud tegevus puudutada, paluti uuringuloo taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid esitada kahe nädala jooksul alates teadete avalikustamisest.

Etteantud aja jooksul ettepanekuid ega arvamusi ei laekunud.

Keskkonnaamet saatis 20.09.2023 kirjaga nr DM-125769-3 teate avatud menetluse algatamisest ning kirjaga nr DM-125769-4 uuringuloo taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele, Kadrina Vallavalitsusele tähtajaga kaks kuud (MaaPS § 27 lg 7).

Kadrina Vallavalitsus enda seisukohta Tagapere uuringuruumi geoloogilise uuringu loa kohta etteantud tähtaja jooksul ei andnud.

MaaPS § 27 lg 3 alusel saatis Keskkonnaamet 21.09.2023 kirjaga nr DM-125769-5 uuringuloo taotluse riigivara valitseja volitatud asutustele Riigimetsa Majandamise Keskusele (RMK).

Riigimetsa Majandamise Keskus andis nõusoleku geoloogilise uuringu tegemiseks (KOTKAS 16.10.2023 dokumendiga nr DM-125769-7) järgnevatel tingimustel:

- Geoloogilise uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Lääne-Virumaa metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette.
- Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

Nimetatud tingimused kantakse uuringuloo täiendavateks tingimusteks.

MaaPS § 27 lg 5 alusel saatis Keskkonnaamet 21.09.2023 kirjaga nr DM-125769-6 Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusele arvamuse saamiseks.

Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus, märkis 19.10.2023 kirjas nr 4-4/23/4725-3 (KOTKAS 20.10.2023 nr DM-125769-8), et Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusel ei ole geoloogilise uuringu loa taotluse kohta vastuväiteid ega täiendavaid ettepanekuid. Taotluse seletuskirjas kirjeldatud asukohas ja mahus geoloogilise uuringu teostamisel ei ole ette näha negatiivset mõju riigikaitse ehitise tööväimele.

Vastavalt HMS § 49 lg 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ja lg 3 taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamused ja vastuväited.

Keskkonnaamet pani õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja 27.11.2023 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded (MaaPS § 30 lg 5). Ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtjaks seati kaks nädalat.

Avalikustamise käigus kirjalikke seisukohti ei laekunud.

Keskkonnaamet küsis taotlejalt OÜ MERKO KAEVANDUSED, Kadrina Vallavalitsuselt ja asjaomastelt asutustelt 27.11.2023 kirjaga nr DM-125769-9 arvamust või vastuväiteid uuringuloa andmise otsuse eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

Etteantud aja jooksul arvamusi ja ettepanekuid laekus.

Maa-amet soovitas geoloogilise uuringu loa andmise eelnõus seatud kõrvaltingimused kajastada ka uuringu loa vormil (KOTKAS 07.12.2023 kirjaga nr DM-125769-10). Keskkonnaamet lisas kõrvaltingimused ka loa vormile.

Kadrina Vallavalitsus enda seisukohta Tagapere uuringuruumi geoloogilise uuringu loa eelnõu kohta etteantud tähtaja jooksul ei andnud.

3.3. Kaalutlused täiendavate tingimuste seadmisel

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõiguse tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määruises sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusetega tuleks haldusakt jätta andmata.

Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Küll aga, toetudes Riigikohtu kohtuasjas nr 3-3-1-31-16 (p 19) toodule, tuleb silmas pidada, et Keskkonnaameti poolt väljastatavatest lubadest tulenev õigus ei ole piiranguteta ja selle adressaat peab järgima ka teisi asjakohaseid õigusakte. See tähendab, et loa omajal on kohustus järgida seadustes (looduskaitseseadus, veeseadus jm) kehtestatud asjakohaseid nõudeid ka ilma nende uuringuloa täiendavateks tingimusteks lisamiseta.

Üldised uuringuloaga kaasnevad kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel

aadressil: <https://keskkonnaamet.ee/keskkonnakasutus-keskkonnatasu/maapou/uuringuluba>.

Keskkonnaamet seab Tagepere uuringuloale järgnevad täiendavad tingimused:

- Geoloogilise uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Lääne-Virumaa metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette.
- Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Geoloogilise uuringu luba
2. Tagepere uuringuruumi teenindusala plaan.pdf

Teadmiseks: AHTI AAS, ANGELIKA UUDSEMAA, Kadrina Vallavalitsus, LISETE LAISAAR, LUI PÄRNAMÄE, Maa-amet, METSATERVENDUSE OSAÜHING, Osaühing KARO METS, Osaühing SARGOMETS, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus, Riigimetsa Majandamise Keskus, Södra Forest Estonia OÜ, Tornator Eesti OÜ

Valdo Tohver
spetsialist
maapõuebüroo